

**Силабус
освітнього компоненту ПОЗ
МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ**

Назва дисципліни:	Міжнародна торгівля
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2078
Рік навчання:	1
Семестр:	1
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра економіки і підприємництва
Мова викладання:	державна
Керівник курсу:	Кудрявцев В'ячеслав Михайлович, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	(099) 986-66-75
E-mail:	slavkudr@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування у майбутніх магістрів підприємництва та торгівлі системи теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної торгівлі, функціонального наповнення й інструментарію міжнародного обміну товарами та послугами.

Предмет: теоретичні та методологічні основи, методичні положення міжнародної торгівлі.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- обґрунтування та представлення єдиних теоретико-методологічних основ міжнародної торгівлі;
- вивчення генезису теорії міжнародної торгівлі;
- формування напрямків удосконалення та розвитку міжнародної торгівлі;
- формування навичок організації самостійної науково-дослідницької роботи та презентації результатів досліджень.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

вивчення дисципліни базується на знаннях, набутих студентами під час навчання в бакалавратурі за економічними спеціальностями.

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.

СК4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК7. Здатність до здійснення підприємництва в сфері транспортної інфраструктури (зокрема, автомобільного транспорту).

Результати навчання:

ПРН1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

ПРН10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

ПРН13. Здійснювати підприємницьку діяльність в сфері транспортної інфраструктури (зокрема, автомобільного транспорту).

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК. Торгівля в системі міжнародного бізнесу	2	1
	ПР. Торгівля в системі міжнародного бізнесу	2	
	СР. Географія міжнародної торгівлі України	11	16
2	ЛК. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі та система її показників	2	
	ПР. Розвиток сучасної міжнародної торгівлі та система її показників	2	1
	СР. Національний та наднаціональний рівень регулювання міжнародної торгівлі. Онлайн-курс «Курс на експорт» на платформі Prometheus.	11	16
3	ЛК. Форми та методи міжнародної торгівлі	2	1
	ПР. Форми та методи міжнародної торгівлі	2	
	СР. Організовані міжнародні товарні ринки	11	14
4	ЛК. Регулювання міжнародної торгівлі	2	
	ПР. Транспортне забезпечення зовнішньоторгової діяльності	2	1
	СР. Основні інструменти торгової політики ЄС	11	14
5	ЛК. Міжнародні комерційні контракти	2	1
	ПР. Регулювання міжнародної торгівлі	2	
	СР. Методи здійснення експортно-імпортних операцій	11	14
6	ЛК. Сучасні технології міжнародної торгівлі	2	1
	ПР. Організація міжнародних торговельних операцій. Укладання міжнародних комерційних контрактів	2	
	СР. Розрахункові операції з міжнародних торговельних угод	11	14
7	ЛК. Економічна дипломатія в міжнародній торгівлі	2	
	ПР. Аналіз і розрахунок контрактних цін	2	1
	СР. Міжнародне регулювання та сучасні особливості міжнародної передачі технологій	11	14
8	ЛК. Особливості міжнародної торгівлі транспортними засобами та транспортними послугами	2	1
	ПР. Виконання міжнародних комерційних контрактів (особливості на транспорті)	2	
	СР. Техніка ведення дипломатичних переговорів	11	10
Разом	ЛК	16	4
	ПР	16	4
	СР	88	112

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачено.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія), наочні (метод ілюстрацій та демонстрацій), практичні (практичні завдання).

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності:

– «відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала	4-бальна шкала	100-бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять.

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях;
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 60 балів, що відповідає за національною шкалою «3»).

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 60 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії шляхом проходження тестування. Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

3 Оцінювання знань здобувачів при складанні екзамену здійснюється за 100-бальною шкалою.

4 Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньозважена оцінка, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену.

5 Розрахунок загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни проводиться за формулою:

$$PK^{екз} = 0,6 \cdot K^{поточ} + 0,4 \cdot E,$$

де $PK^{екз}$ – підсумкова оцінка успішності з дисциплін, формою підсумкового контролю для яких є екзамен;

$K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю (за 100-бальною шкалою);

E - оцінка за результатами складання екзамену (за 100-бальною шкалою).

0,6 і 0,4 – коефіцієнти співвідношення балів за поточну успішність і складання екзамену.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою екзамен	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
80–89	Добре	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75-79		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.

67-74	Задовільно	D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60-66		E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
0-34	Неприйнятно	F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом).

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі; середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

Рекомендована література:

1. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 228 с.
2. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова,

Н.В. Притула та інші. 5-те вид., перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.

3. Григорова-Беренда Л.І., Шуба М.В. Теорія і практика зовнішньої торгівлі: навчальний посібник. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2020. 136 с.

4. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / За ред. д.е.н., проф. Т.О. Зінчук. Житомир: «Полісся», 2023. 416 с.

5. Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 464 с.

6. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема, В.І. Терехов та ін. К.: ВНЗ «Університет економіки та права КРОК», 2018. 698 с.

7. Кудрявцев В.М. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародна торгівля» для студентів спеціальності 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Х.: ХНАДУ, 2023. 109 с.

8. Кудрявцев В.М., Болдовська К.П. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Міжнародна торгівля» для студентів спеціальності 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Х.: ХНАДУ, 2023. 59 с.

Додаткові джерела:

1. Krugman Paul R., Obstfeld Maurice, Melitz Marc (2019). International Trade: Theory and Policy, 11th Edition. Pearson.

2. Gandolfo Giancarlo (2017). International Trade Theory and Policy. Springer Heidelberg New York Dordrecht London.

3. World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org>

4. World Bank. URL: <http://www.worldbank.org>

5. Матеріали Міжнародного центру сприяння торгівлі та сталому розвитку. URL: https://www.ictsd.org/research?utm_source=ICTSD+Contact+List&utm_campaign=5087f03980&utm_medium=email&utm_term=0_6d9a732f56-5087f03980-158773269

Розробник силабусу
навчальної дисципліни

В'ячеслав КУДРЯВЦЕВ

Гарант освітньо-професійної
програми

Ірина КИРЧАТА

Завідувач кафедри
економіки і підприємництва

Оксана ДМИТРИЄВА